

Změny kanonického práva od Druhého vatikánského koncilu do současnosti

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá vývojem kanonického práva po Druhém vatikánském koncilu. Kanonické právo, stejně jako jiné systémy práva, prochází neustálým vývojem reagujícím jak na vývoj lidského poznání, tak na změny společnosti, ve které existuje. Práce se zabývá změnami kanonického práva, které prováděli papežové po Druhém vatikánském koncilu, přičemž hlavní důraz je kladen na změny provedené papežskými zákony, tedy apoštolskými konstitucemi a motu proprio. Podzákonné právní normy jsou v práci zahrnuty pouze v případě, že provádí zmíněný papežský zákon nebo se ho jinak přímo dotýkají.

Úvodní část práce se zabývá historickým kontextem Druhého vatikánského koncilu, zejména Prvního vatikánského koncilu, který byl nuceně přerušen po vydání prvních dvou dokumentů a nikdy oficiálně neukončen. Přesto se však na jeho základě zrodila práce na první kodifikaci kanonického práva, dokončená v roce 1917. Společenský a politický vývoj, spojený s dvěma světovými válkami, způsobil potřebu reformy nejen kodexu, ale i celého kanonického práva.

Další část práce se zabývá Druhým vatikánským koncilem, svolaným papežem Janem XXIII. za účelem církevní reformy, jejíž součástí mělo být i přizpůsobení kanonického práva potřebám věřících a církve. Pětileté úsilí biskupů z celého světa se pak promítlo do mnoha koncilních dokumentů, z nichž církev do dnes čerpá inspiraci.

Poslední část práce zkoumá změny kanonického práva provedené papeži ještě v průběhu a zejména pak po skončení Druhého vatikánského koncilu. Papež Pavel VI. započal právní reformu církve, tak jak jí předpokládal jeho předchůdce Jan XXIII. ještě v průběhu koncilu a pokračoval v ní až do konce svého pontifikátu. V jejím rámci vydal mnoho dokumentů upravujících nejrůznější části kanonického práva od reformy kurie (*Regimini Ecclesiae universae*) přes změny ve volbě papeže (*Romano Pontifici eligendo*) až po úpravu smíšených manželství (*Matrimonia mixta*). V započaté právní reformě pak pokračoval i jeho nástupce, Jan Pavel II. Za jeho pontifikátu došlo k vydání nejprve kodexu kanonického práva, tedy kodifikace práva latinské církve a po 7 letech také k vydání kodexu kánonů východních církví, tedy první úplné kodifikace práva východních katolických církví. Papež Benedikt XVI., za svůj pouze 8 let trvající pontifikát vydal dokumenty týkající se jak liturgického práva (*Summorum Pontificum*), tak první přímou novelizaci CIC/1983 (*Omnium in mentem*). I současný papež

František I. již stihl vydat několik dokumentů zasahujících do kanonického práva, ať už co se týče manželského práva (*Mitis Iudex Dominus Iesus a Mitis et Misericordis Dominus Iesus*), trestního práva hmotného (*Come una madre amrevole a Vos estis lux mundi*), tak zatím nejrozsáhlejší novelizaci CIC/1983 (*De Concordia inter Codices*).